

Fiche 2: Mededeling vereenvoudiging procedures douane

Titel:

Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité: eenvoudige en papierloze procedures voor de douanediens en de marktdeelnemers;

Datum Raadsdocument:

28 juli 2003

Nr Raadsdocument: 11837/03

Nr Commissiedocument:

COM(2003)452 def.

5) *Eerstverantwoordelijk ministerie:*

FIN i.o.m. EZ, VROM, LNV, VWS, DEF, V&W

Behandelingstraject in Brussel:

Raads werkgroep Douane-unie; Raads werkgroep Douanesamenwerking; Raad Concurrentie-vermogen

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Commissie biedt in pakket de mededelingen over eenvoudige en papierloze procedures voor de douanediens en de marktdeelnemers en de rol van de douane in het geïntegreerde beheer van de buitengrenzen plus een voorstel voor een verordeningwijziging voor vaststelling van het communautair douanewetboek (CDW) aan de Raad aan. Over ieder deel van het pakket is een apart BNC-fiche opgesteld.

Deze mededeling over eenvoudige en papierloze procedures voor de douanediens en de marktdeelnemers sluit aan op de resolutie van de Raad inzake de vereenvoudiging van de douaneprocedures¹, de eerdere mededeling van de Commissie betreffende een strategie voor de douane-unie² en de daarmee verband houdende resolutie van de Raad.³ Zij komt tegemoet aan het verzoek van de Raad om een actieprogramma voor de vereenvoudiging en de rationalisering van de douanevoorschriften en procedures en tot invoering van doeltreffende, op informatietechnologie, risicoanalyse en geavanceerde auditsystemen gebaseerde werkmethoden. Tevens beoogt zij de doelstellingen van e-Europa⁴ te bevorderen en de initiatieven ter verbetering van de regelgeving⁵ op douanegebied te implementeren. Tenslotte houdt zij rekening met de verschuiving van taken van de douanekantoren, van fiscale en handelspolitieke controles naar veiligheidscontroles, zowel aan de grenzen als in het binnenland. Terwijl de uitbreiding van de Gemeenschap een vermindering van de controles zal betekenen. De Commissie verzoekt de Raad en het Europees Parlement de volgende strategische doelstellingen te onderschrijven:

- de douaneprocedures worden volledig herzien en ingrijpend vereenvoudigd ten einde de toepassing van moderne technieken, met inbegrip van het extensieve gebruik van IT⁶ en risico-analyse, mogelijk te maken;
- de douanewerkzaamheden worden zodanig georganiseerd dat de handelaren de schaalvoordelen van de interne markt kunnen benutten, ongeacht de plaats waar een douaneprocedure begint en eindigt;
- de douane moet ervoor zorgen dat de interne markt naar behoren functioneert en dat geen handelsbelemmeringen, met inbegrip van digitale, worden ingevoerd of gehandhaafd;
- de douanecontroles worden op alle plaatsen aan de buitengrenzen van de EU met dezelfde intensiteit en betrouwbaarheid verricht, in het bijzonder wanneer de bescherming van onze maatschappij en de veiligheid daarvan in het geding zijn. Dergelijke controles vinden gewoonlijk plaats aan de hand van pre-arrival en pre-departure informatie, terwijl de andere controles normaliter op basis van periodieke aangiften en controles in de bedrijfsruimten van de betrokken handelaar worden verricht. Dit vereist een gemeenschappelijk risicomanagement;
- de douane-IT-systemen van de lidstaten bieden handelaren overal dezelfde mogelijkheden en zijn volledig compatibel, en afgestemd op de taak van de Europese douane-unie in het hart van de interne markt.⁷

¹ Publicatieblad C 332 van 1996, blz. 1.

² doc COM(2001)51 def. van 08/02/2001, zie fiche in *Kamerstukken II*, 22112, 193 dd. 26-04-01

³ PB C 171 van 2001, blz. 1.

⁴ doc COM(2002) 263.

⁵ doc COM(2001)726 def (Mededeling van de Commissie inzake de vereenvoudiging en de verbetering van de regelgeving, Brussel 05.12.2001), zie fiche in *Kamerstukken II*, 22112, 223 dd. 04-03-02

⁶ Overeenkomstig een reeds in 1996 door de Raad geformuleerd verzoek (PB 1996 nr. C 332, blz. 1), waaraan tot nog toe ten dele gevolg is gegeven door de hervorming van de economische douaneregelingen.

⁷ Overeenkomstig het verzoek van de Raad in de resolutie betreffende een strategie voor de douane-unie (Publicatieblad 2001 nr. C 171, blz. 1).

In deze mededeling worden de Raad en het Europees Parlement om politieke steun voor dit project verzocht en worden de grote lijnen en de belangrijkste fasen toegelicht van de gezamenlijke actie die de Commissie, de lidstaten (huidige en toekomstige) en de marktdeelnemers zullen moeten ondernemen om de nieuwe vereenvoudigde papierloze procedures te verwezenlijken.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t.(mededeling)

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t. (mededeling)

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t. (mededeling)

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: positief (exclusieve bevoegdheid van de EG)

Proportionaliteit: positief, voorzover de voorstellen voor acties betrekking hebben op het in het kader van de traditionele rol van de douane bij goederencontroles ontwikkelen van gemeenschappelijke kwalitatieve normen voor douanecontroles en de interoperabiliteit van IT-systemen om gegevensuitwisseling tussen douanediens ten te vergemakkelijken; twijfelachtig, bij de uitwerking van het in de mededeling genoemde beginsel, dat de samenwerking tussen enerzijds de douanediens ten en andere diens ten of agentschappen en de marktdeelnemers anderzijds, plaatsvindt via slechts één enkel aanspreekpunt, voorzover de voorstellen voor acties samenwerking tussen nationale diens ten beogen. Samenwerking tussen nationale diens ten kan, gezien de verschillen in bevoegdheden van deze diens ten binnen de lidstaten en de diverse lokale omstandigheden, het beste nationaal worden geregeld.

Consequenties voor de EU-begroting: geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

De effecten van de mededeling laten zich nog niet kwantificeren. Op het punt van de financiële onderbouwing zal Nederland om opheldering vragen. Totdat de gevolgen voor de Rijksbegroting duidelijk zijn zal op dit punt bij een voorbehoud worden gemaakt bij de mededeling (zie ook onder 'Nederlandse belangen'). De mededeling over vereenvoudiging en automatisering van douaneformaliteiten levert in samenhang met de mededeling over het geïntegreerde beheer van de buitengrenzen mogelijk erwijs de volgende effecten op:

- verlaging van de opbrengst van perceptiekosten (25% van de geïnde douanerechten die aan de Gemeenschap moeten worden afgedragen), doordat de vrijmaking van de goederen (en de betaling van de verschuldigde rechten bij invoer) wordt verschoven naar het land van vestiging van de importeur;
- een relatieve verschuiving van de aangiftdruk naar de importeur en daaraan gerelateerde vermindering van de rol van de expediteur;
- eventueel intensivering van de controledruk op grote punten van uitgang uit de EU bij aansturing controles vanuit andere lidstaten.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland heeft als belangrijk knooppunt van het grensoverschrijdende goederenverkeer belang bij een zo efficiënt mogelijke afwikkeling van douaneformaliteiten met waarborging van een adequaat niveau van rechtshandhaving en toezicht. Vereenvoudiging van douaneprocedures en automatisering van douaneformaliteiten leveren een bijdrage aan een efficiënter en effectiever douanetoezicht zonder dat dit leidt tot een lastenverzwaring voor het bedrijfsleven (hoewel er in veel gevallen een initiële investering noodzakelijk is om de geautomatiseerde systemen aan te passen, deze investering verdient zich echter terug). De automatisering van douaneformaliteiten heeft als neveneffect een verdere standaardisering en uniformering van de eisen die EU-breed aan het bedrijfsleven worden gesteld in het kader van het grensoverschrijdende goederenverkeer. Dit levert een bijdrage aan administratieve lastenvermindering voor het bedrijfsleven. Nederland staat derhalve positief tegenover de door de Commissie in deze mededeling beschreven strategische doelstellingen (zie onder 'achtergrond').